

Mokymų tėvams (globėjams) programa

Ši programa skirta tėvams (globėjams) patiriantiems iššūkių – auginantiems vaikus nepilnose šeimose, išgyvenant skyrybas, į šeimą ateinant naujiems nariams, kitos tautos atstovams.

Programa parengta įgyvendinant Erasmus+ KA1 projektą „Švietimo darbuotojų kompetencijų tobulinimas įgyvendinant socialiai pažeidžiamų asmenų tėvystės įgūdžių mokymo programas“ (Nr. 2018-1-LT01-KA104-046682).

Rengėjai: Palangos švietimo pagalbos tarnybos, Panevėžio rajono pedagoginės psichologinės tarnybos ir Kėdainių švietimo pagalbos tarnybos specialistai.

1. Programos anotacija (aktualumas, reikalingumas)

Visiems tėvams (globėjams), nesvarbu, kur jie begyventų ar kokios būtų jų gyvenimo sąlygos, yra reikalinga parama ir informacija. Dalis tėvystės mokymų programų remiasi prielaida, kad tėvystė yra universali, nepaisant aplinkybių, socialinių statusų, kultūrinių skirtumų. Praktinė patirtis rodo - kai parama teikiama atsižvelgiant į šeimų specifinius poreikius, jos gali funkcionuoti geriau (pripažįstant visų šeimų tipų lygybę). Šios programos ypatumai: orientuojamasi į pagalbą tėvams (globėjams), auginantiems vaikus nepilnose šeimose, išgyvenantiems skyrybas, į šeimą ateinant naujiems nariams, kitos tautos atstovams; atsižvelgiama į dalyvių šeimų specifinius poreikius; į tėvus (globėjus) žvelgiama kaip į turinčius patirtį savo šeimos situacijos ekspertus; tėvai (globėjai) drąsinami reflektuoti apie savo galias, padedančias priimti santykių, namų situacijos pokyčius; grįsta pozityvios tėvystės ir „pakankamai geros tėvystės“ teorijų principais, teikianti paramą netradicinėms šeimoms (tinkama ir tradicinėms šeimoms).

2. Programos tikslas

Suteikti tėvams (globėjams), patiriantiems iššūkių (auginantiems vaikus nepilnose šeimose, išgyvenantiems skyrybas, į šeimą ateinant naujiems nariams, kitos tautos atstovams) paramą tėvystės (vaikų auginimo ir auklėjimo) procese, kuri paskatintų šeimoje kurti palankią vaiko raidai aplinką bei jo poreikius atitinkantį bendravimą, santykius, įgalintų laiku suteikti veiksmingą pagalbą savo vaikams.

3. Programos uždaviniai

- Suteikti tėvams (globėjams) žinių apie pozityvios tėvystės, „pakankamai geros tėvystės“ principus ir jų taikymą.
- Stiprinti tėvų (globėjų) psichosocialines kompetencijas, padedančias geriausiai tenkinti vaikų poreikius šeimoje patiriamų iššūkių laikotarpiu.
- Padėti tėvams (globėjams) analizuoti sudėtingas šeimos gyvenimo situacijas, mokytis nesmurtinės disciplinos, empatiško bendravimo kaip veiksmingos vaikų apleistumo, smurto prieš juos prevencijos priemonės.

- Kurti sąlygas mokymų dalyviams patirti tarpusavio paramą, išreikšti jausmus, susijusius su auklėjimo sunkumais, sumažinti įtampą, padėti atkurti emocinę pusiausvyrą, tuo pačiu tinkamiau reaguoti į vaiko elgesio problemas, šeimos situaciją, mokytis ir taikyti veiksmingas streso įveikos strategijas.

4. Programos turinys (įgyvendinimo nuoseklumas: temos, užsiėmimų pobūdis (teorija/praktika/savarankiškas darbas) ir trukmė)

Tema	Užsiėmimų pobūdis	Trukmė
1. „Pakankamai gera tėvystė“	Teorija Praktika	0,5 val. 1,5 val.
2. Netinkamas vaiko elgesys: priežastys, keitimo galimybės	Teorija Praktika	0,5 val. 2 val.
3. Vaikas ir emocijos	Teorija Praktika	0,5 val. 2 val.
4. Iššūkiai tėvams: viena(s) su vaiku, skyrybos, nauji šeimos nariai, įvairiatautė šeima	Teorija Praktika	0,5 val. 2 val.
5. Tėvystė ir stresas	Teorija Praktika	0,5 val. 2 val.

5. Tikėtina(-os) kompetencija(-os), kurią(-ias) įgis Programą baigęs asmuo, mokymo(-si) metodai, įgytos (-ų) kompetencijos (-ų) įvertinimo būdai

Programoje numatoma suteikti žinių ir supratimo, gebėjimų bei formuoti nuostatas	Kompetencija (-os)	Mokymo modelis (mokymo(-osi) metodai ir būdai)	Įgytos (-ų) kompetencijos (-ų) įvertinimo būdai
Žinių ir supratimo įgijimas (teorinė dalis)	Dalyviai analizuos, įgis žinių, supras pozityvios, „pakankamai geros“ tėvystės esmę, vaikų raidą ir poreikius įvairiais amžiaus tarpsniais iššūkius patiriančioje šeimoje; įgis žinių apie netinkamo vaikų elgesio priežastis ir keitimo galimybes, geresnio ryšio kūrimą, ribų ir taisyklių nustatymą, draudimų ir elgesio pasekmių naudojimą; nagrinės streso reiškinių savo gyvenime, sužinos, kaip atpažinti savo ir vaikų patiriamą stresą, supras jo poveikį elgsenai.	Paskaita, darbas porose, didelėje ir mažose grupėse, atvejų aptarimas, diskusija, video siužetų analizė, idėjų lietus	Atvejų aptarimas, diskusija, praktinės užduotys, refleksija
Gebėjimų įgijimas (praktinė dalis)	Gebės tinkamai panaudoti įgytas žinias, rekomendacijas individualiose ugdymo situacijose; gebės praktiškai taikyti strategijas, metodus, būdus, padedančius geriau suprasti vaikų bei tėvų (globėjų) poreikius sudėtingose šeimos situacijose; mokės veiksmingiau reaguoti į netinkamo vaikų elgesio apraiškas, geriau atpažinti savo ir vaiko jausmus, juos reguliuoti, mažinti stresą.	Darbas porose, didelėje ir mažose grupėse, atvejų aptarimas, diskusija, video siužetų analizė, praktinės užduotys (individualios, grupės, namų), idėjų lietus	Atvejų aptarimas, diskusija, praktinės užduotys, refleksija

Nuostatų įgijimas (vertybinių, nuostatų teikimas ir įgijimas)	Jaus asmeninę atsakomybę savo šeimose, patiriančiose iššūkių, išlaikyti mokymų idėjas, jomis vadovautis, naudoti įgytas žinias, taikyti naujus įgūdžius kuriant palankią vaiko raidai aplinką; patirs įžvalgų, įvertins, susikaups ties individualia iššūkius patiriančios šeimos situacija, specifinėmis vaikų auklėjimo problemomis, savo naudojamais auklėjimo būdais, streso valdymo strategijomis.	Mokymasis bendradarbiaujant , diskusija, video siužetų analizė, praktinės užduotys (individualios, grupės, namų), idėjų lietus	Atvejų aptarimas, diskusija, praktinės užduotys, refleksija
---	---	--	---

6. Programai vykdyti naudojama mokomoji medžiaga

Eil. Nr.	Temos	Mokomosios medžiagos pavadinimas	Mokomosios medžiagos apimtis
1.	„Pakankamai gera tėvystė“	Skaidrių prezentacija „Pakankamai gera tėvystė“; užduočių lapų kopijos.	El.variantas
2.	Netinkamas vaiko elgesys: priežastys, keitimo galimybės	Skaidrių prezentacija „Netinkamas vaiko elgesys: priežastys, keitimo galimybės“; užduočių lapų kopijos; video siužetų įrašai.	
3.	Vaikas ir emocijos	Skaidrių prezentacija „Vaikas ir emocijos“; užduočių lapų kopijos; video siužetų įrašai.	
4.	Iššūkiai tėvams: viena(s) su vaiku, skyrybos, nauji šeimos nariai, įvairiatautė šeima	Skaidrių prezentacija „Iššūkiai tėvams: viena(s) su vaiku, skyrybos, nauji šeimos nariai, įvairiatautė šeima“; užduočių lapų kopijos.	
5.	Tėvystė ir stresas	Skaidrių prezentacija „Tėvystė ir stresas“; užduočių lapų kopijos; video siužetų įrašai.	

7. Programai rengti naudotos literatūros ir kitų informacinių šaltinių sąrašas

Naudoti šaltiniai:

1. Dreikurs R., Soltz V. Laimingi vaikai. Vaga, Vilnius, 2007.
2. Efektyvios tėvystės įgūdžių mokymo vadovas. Paramos vaikams centras, Vilnius, 2012.
3. Positive Parenting. Building strong relationships with children and managing difficult behavior. A manual for facilitators of parenting programmes for all families. One Family, Dublin, 2005.
4. Positive Parenting for Changing Families. One Family, Dublin, 2014.
5. <http://www.pvc.lt>
6. <http://onefamily.ie>